

YAHUDİLİK HAKKINDA BAZI BİLGİLER

Apokrif Kitaplar

Tanah, Mişna, Talmud serisi dışında Apokrifa (Apocrypha)¹ adı altında tanınan (İbranicesi Hasıfarîm Hahitsoniyyîm) bir kısım kitaplar daha vardır ki, bunlar aslında İbranîce olarak Tanah'ta iken Yunanca'ya tercüme edilmiş, sonradan Tanah'ın İbranîce nüshasında bulunmadıkları görülmüştür. Bir kısım Yahudiler tarafından hiç kabul edilmez ve okunması dahi yasak sayılır, Hristiyanların kendi dinlerinin meşruiyetini isbat için ortaya attıkları kabul edilir; bir kısmının okunmasına ise müsaade edilmiştir, bunlara **"Ahd-i Atık Apokrifası"** denilir, tamamı dokuz kitaptır.

Yahudilikte üzerinde en kuvvetle durulan husus Allah'ın birliği inancıdır. Bu kavram çok kuvvetle işlenmiş olduğundan, gerek İran ve gerekse Yunan tesirleri altında mahiyetini muhafaza edebilmiştir. Bu sebeple Yahudiler, İran'ın **"ikili"** ilâh sistemini kabul etmemekle beraber, **"aydınlık" ve "karanlık"** ilâhları arasındaki mücadele tema'sını, **"Aydınlık ve karanlığın yaratıcısı olan Allah"** şekline sokarak aldılar. Böyle yapmakla Allah'ın şerefini arttırmış olduklarını düşündüler, İranlılar gibi onlar da meleklerle **"kutsal gözcüler"** (İrin Kadişîn) dediler; **Mihael, Gabriel, Rafael, Uriel** (veya **Suriel**)... gibi adlar taktılar. Meleklerin yanı sıra **"kötü ruhlar"** (dîv) da İbranî karakter ve isimler olarak geçtiler. **"Satan"**, **"Ehrimen'in"** kopyasıdır, fakat Satan'a İran dininde olduğu gibi Allah'a eşit bir merteye verilmesine dinin esasları müsait olmadığı için, onun faaliyetlerini Allah'ın mutlak irâde ve kudreti yanında hudutlandırarak almışlardır. Fakat bu da zamanla gelişmiş ve İran'daki prototipi kadar kudret ve selâhiyet kazanmış, şer kuvvetlerinin mutlak hâkimi olarak tanınmış, **"Şedîm", "Mazikîm"** v.s. gibi kötü ruhlar onun maiyetine verilmiştir. Ölüm meleği (Meleh Hamavet) bin tane gözü ile insanların canlarını almak üzere bekler şeklinde tasvir edilmiştir.

Ceza ve mükâfat inancı da bu zamanda alınmıştır. İran dininde, insanlar öldükten sonra, dünyada **"Hürmüz"** veya **"Ehrimen"**in yolundan gitmiş olduğuna göre ayrılarak **"Cennet"** veya **"Cehennem"**e atılıyorlardı. Aynı kavramlar Yahudiliğe de geçti. **"Cennet"**e **"Gan-eden"** (Aden Bahçesi), **"Cenennem"**e **"Ge-Hinom"** (Sıcak vâdi) adı verildi.

İran dininden Yahudiliğe giren en önemli doktrin ölümden sonra dirilmedir. Son günün gelmesi ile ölümlerin dirilmesi esası Danyal (XXII, 2)'da bu sebeple açık ifadesini bulmuş, ondan önce hiçbir yerde zikredilmemiştir. Böylece, insanın bu dünyada yaptıklarının tam karşılığını bulacağı bir **"gelecek dünya"** (Olam ha-Ba) inancı yerleşmiştir. İran dininin tesirleri İran'ın çöküşüne kadar devam etmiştir. (sh:171-172)

MESİH'E İNTİZAR (Bekleme) KONUSU

Yahudilikte, bilhassa Hristiyanlar tarafından ileri sürülen iddialar sebebiyle, üzerinde en çok söz söylenen hususlardan birisi **Mesih** ve **Mesih'e intizar** olmuştur.

Hristiyanlara göre, İsa'nın Mesih olarak geleceği Tanah'ta açık olarak yazılı idi, fakat Yahudiler bu metinlerde değiştirmeler yaparak onu tasdikten kaçınmışlardır. ileri sürülen iddialara göre, M.S. 132-135 yılları arasında **"Bar Kohba"** isyanı sırasında Yahudiliği terk ederek Hristiyan olan bir kısım kimseler, Tanah'tan deliller getirerek **"İsa'nın Mesih olduğunu ispat ediyorlar ve Kutsal Mabed'in miladın yetmişinci yılında Romalılar tarafından yıkılmasının, İsa'nın reddinden dolayı verilen ilâhî bir ceza olduğunu söylüyorlardı."** Yahudi dinini iki tarafa karşı da savunma zorunda kalan rabbiler (Yahudi din bilginleri)de bu yola tevessül etmişlerdi.

Ahd-i Atık (Tanah)'ın son kitaplarındaki Mesih'e işaret hayli mübhemdir:

"İsrâîl üzerine hükümdar olacak adam bana senden çıkacaktır, onun çıkışı eski vakitten, ezeli günlerdendir."

¹ **Apokrif**, kanonik dini metinlerin ve kitapların parçası olmayan metin.

"Ey Siyon kızı, büyük sevinçle coş, ey Yerusâlim kızı, bağır, işte kralın âdildir ve kurtarıcıdır, alçak gönüllüdür ve bir eşek üzerine, evet, eşek yavrusu sîpa üzerine binmiş sana geliyor "

Mevcut metinlerdeki en kesin ibare Malaki'dedir:

"İşte Rabbin büyük ve korkunç günü gelmeden önce, ben size peygamber Eliyahu (îlya)'yu göndereceğim."

Malaki, Yahudilere göre son peygamber, daha doğrusu Mesih'ten önceki son peygamberdir.

Eliyahu'dan başka kim gelirse gelsin, ne söylerse söylesin ve ne mucize gösterirse gösterson İsrâîloğulları inanmayacaklardır, zira daha Mûsâ zamanında bu hususta Allah ile ahidde bulunmuşlardır: Allah Musa'ya,

"İsrâîloğullarının senin gösterdiğin mucizeler karşısında senin peygamberliğine inanmalarını isterim, fakat Tevrat konusuna gelince, derim ki, ona mucizeler sebebi ile değil, kulakları ile işiterek inansınlar, çünkü seninle ben konuşuyorum."

Allahu Teâlâ Mûsâ ile böyle konuştu, isrâîloğulları da kulakları ile duydu ki, ileride bir yabancı veya "yîşma'el" (arab), Tevrat'ı terk edip, başka bir ilahı veya kitâb'ı kabul etmelerini isterse şöyle cevap verebilsinler:

"Amram oğlu Mûsâ gibi birçok mucize de göstersen Tevratımızı terkedip de sana inanmayız, ancak kulaklarımızla Allah'ın Mûsâ ile konuştuğu gibi seninle de konuştuğunu işitirsek inanırız." Nitekim Musa'ya Tevrat'ı verdikten sonra Allah demiştir ki:

"Ey İsrâîloğulları, sizler gördünüz ki göklerden sizinle konuştum, bu demektir ki, bu Tevrat'ı değiştirmiş, nesh etmiş olduğunu söyleyecek hiçbir şahsa -sizinle göklerden konuşup onu değiştirmiş olduğumu bildirmediğçe- inanmanız yasaktır." Binaenaleyh,

"bize göre, Malaki'nin bildirdiği Eliyahu'nun gelişine kadar başka peygamber kesin olarak yoktur."

Yahudiler arasında her memlekette mesihlik iddia eden kimseler her devirde çıkmış ve taraftar bulmuşlardır, hâlâ da çıkmaya ve taraftar bulmaya devam etmektedirler.

Yahudilik'teki **"Mesih'e intizar inancı"**, Hristiyanlık'ta **"İsa'nın rûcû'u(inişi)"** inancına çevrilmiş ve bazı sapık mezhepler yolu ile islâm Dünya'sına da **"Mehdî'ye intizar"** şeklinde geçmiştir, (sh:185-187)

KUTLUAY Yaşar İslam ve Yahudi Mezhepleri [Kitap]. - İstanbul : Anka, 2001.